

ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำครูและประสิทธิผลงานวิชาการในโรงเรียน
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ

The Relationship Between Teacher Leadership and Effectiveness of Academic Affairs in Schools
Under the Bueng Kan Primary Educational Service Area Office

ศิรินันท์ ทองป่อง¹ รองศาสตราจารย์ ดร.สายันต์ บุญใบ² ดร.ฤทัยทรัพย์ ดอกคำ³
Sirinun Tongpong¹ Assoc. Prof. Dr.Sayan Boonbai² Dr.Ruethaisap DokKhom³

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมายเพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำครูและประสิทธิผลงานวิชาการในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ผู้บริหารสถานศึกษา หัวหน้างานวิชาการ และครูผู้สอน ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ จำนวน 354 คน ได้มาโดยการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษาจำนวน 108 คน หัวหน้างานวิชาการ จำนวน 108 คน และครูผู้สอน จำนวน 138 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม ประเมินค่า คือ ภาวะผู้นำครู มีค่าอำนาจจำแนกระหว่าง .241 – .867 มีค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ .983 และประสิทธิผลงานวิชาการ มีค่าอำนาจจำแนกระหว่าง .426 – .799 มีค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ .863 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ทดสอบสมมติฐานโดยใช้การวิเคราะห์ One-Way ANOVA และใช้ค่าสหสัมพันธ์อย่างง่ายของเพียร์สัน (Pearson's Product-Moment Correlation)

ผลการวิจัย พบว่า

1. ภาวะผู้นำครู และประสิทธิผลงานวิชาการในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ ตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียน ครูผู้รับผิดชอบงานวิชาการ และครูผู้สอน โดยรวม อยู่ในระดับมาก
2. ภาวะผู้นำครู และประสิทธิผลงานวิชาการในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ ตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียน ครูผู้รับผิดชอบงานวิชาการ และครูผู้สอน โดยรวมไม่แตกต่างกัน
3. ภาวะผู้นำครู ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ ตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียน ครูผู้รับผิดชอบงานวิชาการ และครูผู้สอน ที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนที่มีขนาดแตกต่างกัน โดยรวม ไม่แตกต่างกัน ส่วนประสิทธิผลงานวิชาการ โดยรวม มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

คำสำคัญ: ภาวะผู้นำครู ประสิทธิผลงานวิชาการ

¹ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

¹Master of Education Program in Educational Administration Sakon Nakhon Rajabhat University

²อาจารย์ประจำหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต และหลักสูตรครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

²Course teacher in Master of Education Program in Educational Administration and Doctor of Education Program in Educational Administration Sakon Nakhon Rajabhat University

³ผู้อำนวยการเชี่ยวชาญ โรงเรียนบ้านนาแก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1

³Cours teacher in Master of research of Curriculum and Instruction and Doctor of Philosophy Program in research of Curriculum And

*ผู้ติดต่อ, อีเมล: ศิรินันท์ ทองป่อง, chomphu655@gmail.com

รับเมื่อ 29 มีนาคม 2564 แก้ไข 10 พฤษภาคม 2564 ตอรับ 15 พฤษภาคม 2564

4. ภาวะผู้นำครู ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ ตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียน ครูผู้รับผิดชอบงานวิชาการ และครูผู้สอนที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานแตกต่างกัน โดยรวมมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนประสิทธิผลงานวิชาการ โดยรวม มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

5. ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำครู และประสิทธิผลงานวิชาการกลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาบึงกาฬ มีความสัมพันธ์กันในทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

6. แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำครูที่มีความสัมพันธ์ต่อประสิทธิผลงานวิชาการในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ มีแนวทางที่ควรได้รับการพัฒนามีจำนวน 1 ด้าน คือ ด้านการมุ่งพัฒนาผลสัมฤทธิ์ผู้เรียน ครูต้องพัฒนาตนเอง ศึกษาค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติมอยู่ตลอดเวลา หาความรู้เสริมนอกเหนือจากบทเรียนที่สอนประจำ เข้าใจกระบวนการจัดการเรียนการสอนและวิธีการจัดการเรียนรู้ที่หลากหลาย ทันต่อการเปลี่ยนแปลงในปัจจุบัน และตรงกับความต้องการของผู้เรียน สามารถบูรณาการความรู้ และเทคนิค วิธีการต่าง ๆ ในการวางแผนและจัดการเรียนรู้ที่พัฒนาผู้เรียนได้

ABSTRACT

This research aimed to examine the relationship between teacher leadership and the effectiveness of academic affairs in schools under Bueng Kan Primary Educational Service Area Office. The samples, obtained through Stratified Random sampling, consisted of 354 participants, including 108 school administrators, 108 heads of academic affairs, and 138 teachers. The research tool was a set of rating scale questionnaires containing teacher leadership with the discriminative power between .241 and .867, the reliability of .983; and the effectiveness of academic affairs with the discriminative power between .426 and .799, and the reliability of .863. The statistics for data analysis were frequency, percentage, mean and standard deviation. Hypothesis testing was done through One-way ANOVA, and Pearson's product-moment correlation coefficient.

The results of the research were as follows:

1. Teacher leadership and the effectiveness of school academic affairs as perceived by participants as a whole were at a high level.
2. Teacher leadership and the effectiveness of school academic affairs as perceived by participants as a whole were not different.
3. Teacher leadership as perceived by participants from different school sizes as a whole was not different, whereas the effectiveness of school academic affairs was different at the .01 level of significance.
4. Teacher leadership as perceived by participants with different work experience as a whole was different at the .01 level of significance, whereas the effectiveness of school academic affairs as a whole was at the .05 level of significance.
5. The relationship between teacher leadership and the effectiveness of school academic affairs showed a positive correlation at the .01 level of significance.
6. Guidelines for developing teacher leadership correlating with the effectiveness of academic affairs in schools under the Bueng Kan Primary Educational Service Area Office consisted of one aspect needing improvement

i.e., achievement motivation of learners: teachers should focus on self-development, continuously learn and acquire new information at all times, include complementary information for regular teaching lessons, understand teaching and learning processes and various methods of learning management, stay abreast of current changes, serve the needs of learners, and integrate knowledge and various techniques and methods in planning and learning management for learner development.

Keywords: Teacher leadership, Academic Effectiveness

ภูมิหลัง

การจัดการศึกษาของสถานศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 บัญญัติไว้ความว่า ให้มีระบบการประกันคุณภาพภายใน ซึ่งหมายถึง การประเมินผล และการติดตามตรวจสอบคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาจากภายใน เพื่อพัฒนา การศึกษาไทยให้เข้าสู่มาตรฐานแห่งความเป็นเลิศ โดยปรับปรุงระบบบริหารการศึกษา นโยบายและมาตรฐานการศึกษา ให้มีเอกภาพ เพื่อให้สถานศึกษามีความคล่องตัวในการบริหารและการจัดการภายใน ซึ่งในการดำเนินการจัดการศึกษา ในโรงเรียนตามหลักการบริหารในปัจจุบันที่มีการกระจายอำนาจนั้น ได้แบ่งงานออกเป็น 4 ด้าน คือ งานบริหารวิชาการ งานบริหารงานบุคคล งานบริหารงบประมาณ และงานบริหารทั่วไป ซึ่งงานบริหารวิชาการเป็นหัวใจสำคัญที่จะส่งผล โดยตรงไปยังผลผลิต คือ นักเรียน ทำให้นักเรียนมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ คือ เป็นคนดี เป็นคนเก่ง และเป็นคนมีความสุข ตามที่กำหนดไว้ในหลักสูตร ตลอดจนการกำหนดหน้าที่ความรับผิดชอบของบุคลากร

ดังกระแสการเปลี่ยนแปลงและพัฒนาการศึกษาภายใต้ยุทธศาสตร์ของการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง กล่าวกันว่า การศึกษากับการพัฒนาสังคม เป็นกระแสหลักสำคัญที่สังคมโดยรวมต่างเฝ้าจับตามองความเปลี่ยนแปลง ที่เกิดขึ้นในมิติต่าง ๆ ในปัจจุบันได้มุ่งเน้นในมิติของการพัฒนา 4 มิติสำคัญ ได้แก่ การปฏิรูปนักเรียนยุคใหม่ การปฏิรูป ครูยุคใหม่ การปฏิรูปโรงเรียนหรือแหล่งเรียนรู้ยุคใหม่ และการปฏิรูประบบบริหารจัดการยุคใหม่ ซึ่งในทุกมิตินั้นจะมีความสัมพันธ์กันอย่างเป็นระบบ เพื่อให้บรรลุผลของการปฏิรูปการศึกษาไทยในทศวรรษที่สองดังกล่าว ได้ให้ความสำคัญ กับการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน ซึ่งสอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ได้กำหนดภารกิจของสถานศึกษาไว้ทุกหมวด และเพื่อให้สามารถบริหารจัดการและพัฒนาคุณภาพ การศึกษาให้เกิดประโยชน์กับผู้เรียนมากที่สุดทั้งนี้ปัจจัยหลักประการหนึ่งของการปฏิรูปการศึกษาคือการพัฒนาคุณภาพ ครู ซึ่งเป็นตัวสำคัญในการขับเคลื่อนให้การปฏิรูปข้างต้นประสบความสำเร็จ กล่าวคือ ถ้าครูมีความรู้ความสามารถ เสียสละ และตั้งใจสอนสั่งผู้เรียนอย่างเต็มความสามารถ จะช่วยเสริมสร้างให้เด็กไทยเติบโตขึ้นเป็นพลเมืองดี เก่ง ฉลาด มีศักยภาพ มีความสุขและสามารถแข่งขันกับทุกประเทศได้อย่างมีประสิทธิภาพและเพื่อให้การปฏิรูปการศึกษาบรรลุ เป้าหมาย ภารกิจดังกล่าวจึงไม่ได้ขึ้นอยู่กับ “ภาวะผู้นำ” ของผู้บริหารเพียงอย่างเดียว ที่สำคัญจะต้องพัฒนาครูใน โรงเรียนให้มีภาวะผู้นำอีกด้วย และสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานได้กำหนดให้ภาวะผู้นำครูเป็นสมรรถนะ หนึ่งใน ครูประจำสายงาน (Functional Competency) ที่เป็นคุณลักษณะและพฤติกรรมของครูที่แสดงถึงความเกี่ยวข้อง สัมพันธ์ส่วนบุคคล และการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกันทั้งภายในและภายนอกห้องเรียนเพื่อก่อให้เกิดพลังแห่งการ เรียนรู้ เพื่อพัฒนาการจัดการเรียนรู้นั้นนั้นตามที่กล่าวมา “ภาวะผู้นำครู” ก็เป็นรูปแบบพฤติกรรมการทำงานร่วมกันของ ครูที่ครูช่วยกันพัฒนาการจัดการเรียนการสอนให้นักเรียน เพื่อมุ่งให้นักเรียนทุกคนในโรงเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ที่สูงขึ้น

และในปัจจุบันการจัดการเรียนการสอนของสถานศึกษาแบ่งออกเป็นกลุ่มสาระการเรียนรู้ ซึ่งทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้จำเป็นต้องมีหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้หนึ่งคน เพื่อทำหน้าที่ประสานการทำงานจากฝ่ายผู้บริหารสถานศึกษากับครู รวมถึงการบริหารจัดการภายในกลุ่มสาระการเรียนรู้ ด้านการจัดการเรียนการสอนและอื่น ๆ อีกหลายประการ ประสิทธิภาพงานวิชาการ ก็คือความสำเร็จของโรงเรียนที่สามารถทำหน้าที่ให้บรรลุตามเป้าหมายที่ตั้งไว้ ทั้งนี้เกิดจากประสิทธิภาพของผู้บริหารที่สามารถใช้ความรู้ ความสามารถและประสบการณ์ในการบริหารจัดการ เพื่อแสดงให้เห็นว่ามีความสามารถในการปฏิบัติงานบรรลุตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ ซึ่งส่วนหนึ่งความสำเร็จนั้น ครูผู้สอนนับว่าเป็นผู้มีบทบาทสำคัญมากที่จะพาสถานศึกษาให้เป็นไปตามจุดมุ่งหมายของการศึกษา (เรียม สุขกล้า, 2553, หน้า 28) และในปัจจุบันประสิทธิภาพงานวิชาการในโรงเรียนประถมศึกษา ยังไม่ประสบความสำเร็จเท่าที่ควรและมีแนวโน้มผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ต่ำลง เนื่องจากโรงเรียนที่อยู่ในสังกัดเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา มีปัญหาที่เป็นอุปสรรคต่อการบริหารงาน เช่น การขาดแคลนครูผู้สอน การสอนไม่ตรงวิชาเอก ขาดความส่งเสริมสนับสนุนจากชุมชนหรือผู้บริหารสถานศึกษา เป็นต้น

โรงเรียนประถมศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเป็นกลุ่มโรงเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำกว่าระดับประเทศ ดังจะเห็นได้จากการประเมินผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาตินิยมขั้นพื้นฐานหรือ O – NET (Ordinary National Education Testing) ที่ได้ประเมินคุณภาพการศึกษาด้านความรู้ความคิดของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2561 – 2563 พบว่า คะแนนเฉลี่ยทั้ง 3 ปี มีค่าเฉลี่ยต่ำกว่าร้อยละ 50 ของคะแนนเต็ม (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2563) จากเหตุผลดังกล่าวข้างต้นผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำครูและประสิทธิภาพงานวิชาการกลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ในโรงเรียน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี ทั้งนี้เพื่อเป็นประโยชน์ต่องานวิชาการในโรงเรียนให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลยิ่งขึ้นไป

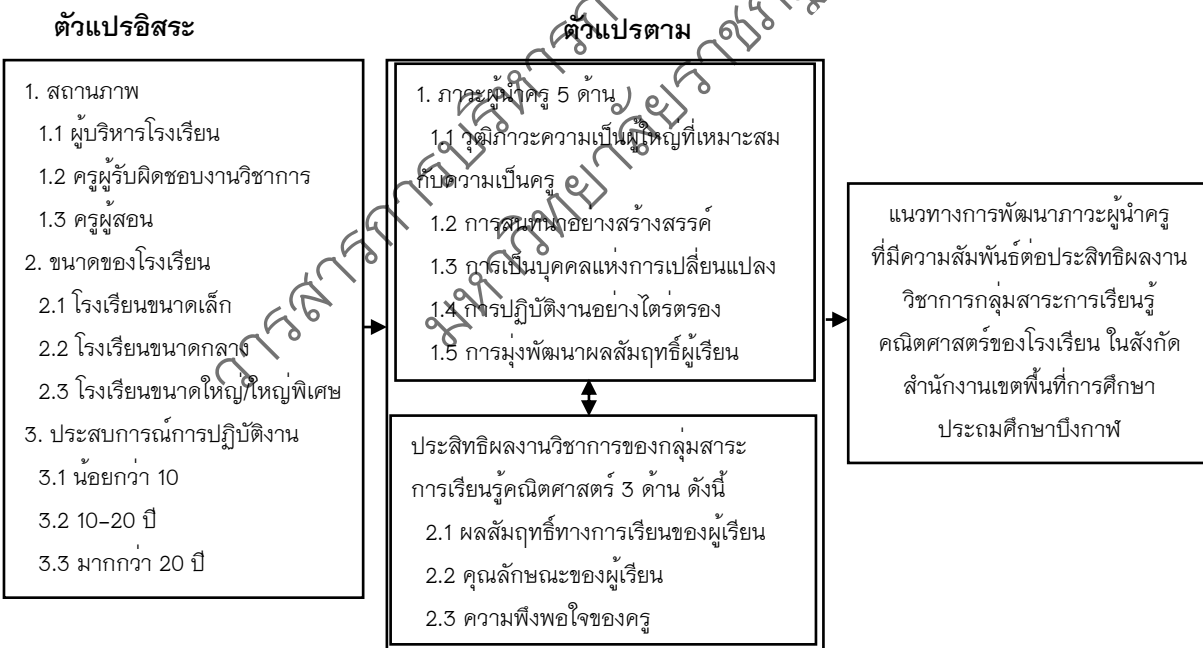
คำถามการวิจัย

1. ภาวะผู้นำครูและประสิทธิภาพงานวิชาการในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้รับผิดชอบงานวิชาการ และครูผู้สอน อยู่ในระดับใด
2. ภาวะผู้นำครูและประสิทธิภาพงานวิชาการในโรงเรียน ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้รับผิดชอบงานวิชาการ และครูผู้สอน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี มีความแตกต่างกันหรือไม่อย่างไร
3. ภาวะผู้นำครูและประสิทธิภาพงานวิชาการในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้รับผิดชอบงานวิชาการ และครูผู้สอน ที่มีขนาดของโรงเรียนต่างกัน มีความคิดเห็นแตกต่างกันหรือไม่อย่างไร
4. ภาวะผู้นำครูและประสิทธิภาพงานวิชาการในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี ตามความเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้รับผิดชอบงานวิชาการ และครูผู้สอน ที่มีประสบการณ์การปฏิบัติงานต่างกัน มีความคิดเห็นแตกต่างกันหรือไม่อย่างไร
5. ภาวะผู้นำครูและประสิทธิภาพงานวิชาการในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้รับผิดชอบงานวิชาการ และครูผู้สอน มีความสัมพันธ์กันหรือไม่ อย่างไร
6. แนวทางในการพัฒนาภาวะผู้นำครูที่มีความสัมพันธ์ต่อประสิทธิภาพงานวิชาการในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี ควรเป็นอย่างไร

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาภาวะผู้นำครูและประสิทธิผลงานวิชาการในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาบึงกาฬ ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้รับผิดชอบงานวิชาการ และครูผู้สอน
2. เพื่อเปรียบเทียบภาวะผู้นำครูและประสิทธิผลงานวิชาการในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาบึงกาฬ ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้รับผิดชอบงานวิชาการ และครูผู้สอน
3. เพื่อเปรียบเทียบภาวะผู้นำครูและประสิทธิผลงานในโรงเรียน ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้รับผิดชอบงานวิชาการ และครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาบึงกาฬ ที่มีขนาดของโรงเรียน ต่างกัน
4. เพื่อเปรียบเทียบภาวะผู้นำครูและประสิทธิผลงานวิชาการในโรงเรียนตามความคิดเห็นของผู้บริหาร สถานศึกษา ครูผู้รับผิดชอบงานวิชาการ และครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาบึงกาฬ ที่มีประสบการณ์การปฏิบัติงานแตกต่างกัน
5. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำครูและประสิทธิผลงานวิชาการในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษา ประถมศึกษาบึงกาฬ ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้รับผิดชอบงานวิชาการ และครูผู้สอน
6. เพื่อหาแนวทางในการพัฒนาภาวะผู้นำครูที่มีความสัมพันธ์ต่อประสิทธิผลงานวิชาการในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาบึงกาฬ

กรอบแนวคิดการวิจัย

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

วิธีการดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้รับผิดชอบงานวิชาการ และครูผู้สอนในโรงเรียน สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาบึงกาฬ จำนวน 2,014 คน เป็นผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 204 คน ครูผู้รับผิดชอบงาน

วิชาการ จำนวน 212 คน และครูผู้สอน จำนวน 2,810 คน กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 354 คน เป็นผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 108 คน ครูผู้รับผิดชอบงานวิชาการ จำนวน 108 คน ครูผู้สอน จำนวน 138 คน กลุ่มตัวอย่างได้มาโดยการสุ่มแบบชั้นภูมิ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

เครื่องมือเป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ แบ่งเป็น 3 ตอน ดังนี้ ตอนที่ 1 เป็นข้อมูลสภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check List) ตอนที่ 2 เป็นข้อมูลเกี่ยวกับภาวะผู้นำครูจำนวน 90 ข้อ มีค่าอำนาจจำแนกระหว่าง .241 – .867 และค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ .983 ตอนที่ 3 เป็นข้อมูลเกี่ยวกับประสิทธิผลงานวิชาการ จำนวน 26 ข้อ มีค่าอำนาจจำแนกระหว่าง .426 – .799 และค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ .863

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ขอความอนุเคราะห์จากสำนักงานบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ทำหนังสือถึงผู้อำนวยการโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ เพื่อขอความร่วมมือในการเก็บข้อมูล และตอบแบบสอบถาม โดยผู้วิจัยแจกแบบสอบถามและเก็บข้อมูลด้วยตนเอง และได้แบบสอบถามกลับคืนมา 354 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา โดยใช้สูตรดัชนีค่าความสอดคล้อง (Index of Consistency: IOC) ค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถามเป็นรายข้อโดยการหาค่าสหสัมพันธ์อย่างง่าย (Simple Correlation) ตามวิธีของเพียร์สัน (Pearson's Simple Item Total Correlation) ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับโดยใช้สัมประสิทธิ์แอลฟา (Coefficient Alpha) ของบรอนนาค (Cronbach) และการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณแบบเป็นขั้นตอน

สรุปผลการวิจัย

1. ภาวะผู้นำครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ ตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียน ครูผู้รับผิดชอบงานวิชาการ และครูผู้สอน โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าอยู่ในระดับมากทุกด้าน เรียงตามลำดับจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับ ดังนี้ คือ ด้านการมุ่งพัฒนาผลสัมฤทธิ์ผู้เรียน ด้านความเป็นผู้ใหญ่ที่เหมาะสมกับความเป็นครู ด้านครูการสนทนาอย่างสร้างสรรค์ และประสิทธิผลงานวิชาการ ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ ตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียน ครูผู้รับผิดชอบงานวิชาการ และครูผู้สอน โดยรวม อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน เรียงตามลำดับจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับ ดังนี้ คือ ด้านความพึงพอใจของครู ด้านคุณลักษณะของผู้เรียน ด้านผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียน

2. การเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับภาวะผู้นำครู ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ ตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียน ครูผู้รับผิดชอบงานวิชาการ และครูผู้สอน โดยรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านความเป็นผู้ใหญ่ที่เหมาะสมกับความเป็นครู ด้านการเป็นบุคคลแห่งการเปลี่ยนแปลง ด้านการปฏิบัติงานอย่างไตร่ตรอง และด้านการมุ่งพัฒนาผลสัมฤทธิ์ผู้เรียน มีความแตกต่างกันอย่างมี

นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และการเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับประสิทธิผลงานวิชาการในโรงเรียน ตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียน ครูผู้รับผิดชอบงานวิชาการ และครูผู้สอน โดยรวมและรายด้าน ไม่แตกต่างกัน

3. การเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับภาวะผู้นำครู ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาบึงกาฬ ตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียน ครูผู้รับผิดชอบงานวิชาการ และครูผู้สอนที่มีขนาดโรงเรียน แตกต่างกัน โดยรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการมุ่งพัฒนาผลสัมฤทธิ์ผู้เรียน มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และการเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับประสิทธิผลงานวิชาการ ในโรงเรียน ตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียน ครูผู้รับผิดชอบงานวิชาการ และครูผู้สอน ที่มีขนาดโรงเรียน แตกต่างกัน โดยรวม มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียน และด้านคุณลักษณะของผู้เรียน มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ด้านความพึงพอใจของครู มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

4. การเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับภาวะผู้นำครู ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาบึงกาฬ ตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียน ครูผู้รับผิดชอบงานวิชาการ และครูผู้สอนที่มีประสบการณ์ ในการปฏิบัติงานแตกต่างกัน โดยรวมมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านความเป็นผู้ใหญ่ที่เหมาะสมกับความเป็นครู ด้านครูการสนทนาอย่างสร้างสรรค์ ด้านการเป็นบุคคลแห่งการ เปลี่ยนแปลง ด้านการปฏิบัติงานอย่างไต่ตรง มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และการเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับประสิทธิผลงานวิชาการในโรงเรียน ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร โรงเรียน ครูผู้รับผิดชอบงานวิชาการ และครูผู้สอน ที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานแตกต่างกัน โดยรวม มีความ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียน ด้านคุณลักษณะของผู้เรียน และด้านความพึงพอใจของครู มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

5. ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำครูและประสิทธิผลงานวิชาการในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขต พื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ โดยรวม สัมพันธ์กันในทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนภาวะผู้นำ ครูทั้ง 5 ด้าน มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

6. แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำครู และประสิทธิผลงานวิชาการในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาบึงกาฬ ในด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำกว่าค่าเฉลี่ยรวมมาวิเคราะห์ก่อนสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 10 ท่าน จากนั้น นำมาวิเคราะห์เพื่อกำหนดแนวทางการพัฒนา ซึ่งสามารถสรุปได้ดังนี้ ด้านการมุ่งพัฒนาผลสัมฤทธิ์ผู้เรียน คือ ครูต้อง พัฒนาตนเอง ศึกษาค้นคว้าหาความเพิ่มเติมอยู่ตลอดเวลา หากความรู้เสริม นอกเหนือจากบทเรียนที่สอนประจำเข้าใจ กระบวนการจัดการเรียนการสอนและวิธีการจัดการเรียนรู้ที่หลากหลาย ทันต่อการเปลี่ยนแปลงในปัจจุบัน และตรงกับ ความต้องการของผู้เรียนสามารถบูรณาการความรู้ และเทคนิค วิธีการต่าง ๆ ในการวางแผนและจัดการเรียนรู้ที่พัฒนา ผู้เรียนได้

อภิปรายผลการวิจัย

1. ภาวะผู้นำครู ในโรงเรียน โดยรวม อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ ผู้บริหารโรงเรียนจะต้องบริหาร โรงเรียนตามบทบาทหน้าที่และความรับผิดชอบให้เป็นไปตามจุดมุ่งหมายที่วางไว้ และในการปฏิบัตินั้นย่อมมีองค์ประกอบ ในตัวผู้บริหาร เช่น ความสามารถการนำความรู้ ทักษะ ตลอดจนเทคนิคต่าง ๆ มาใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อการดำเนินงาน วิชาการ สามารถใช้กลยุทธ์ทั้งการเป็นผู้นำและการบริหารและนำกลุ่มให้กระทำการกิจกรรมทางวิชาการให้บรรลุผลตาม เป้าหมายที่ตั้งไว้ได้ อันจะส่งผลต่อประสิทธิภาพการจัดการเรียนการสอนและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนในที่สุด

ทำให้ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ มนทิชา ชัยประเสริฐ (2555, บทคัดย่อ) ผลการศึกษา ภาวะผู้นำของหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้โรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 1 พบว่าอยู่ในระดับมาก

ประสิทธิผลงานวิชาการในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ ตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียน ครูผู้รับผิดชอบงานวิชาการ และครูผู้สอน โดยรวม อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน เรียงตามลำดับจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับ ดังนี้ คือ ด้านความพึงพอใจของครู ด้านคุณลักษณะของผู้เรียน ด้านผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ภัทรา พิงไพฑูริย์ (2555, บทคัดย่อ) ผลการวิจัยพบว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปราจีนบุรี เขต 1 มีค่าเฉลี่ยโดยรวมอยู่ในระดับมาก

2. การเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับภาวะผู้นำครู ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ ตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียน ครูผู้รับผิดชอบงานวิชาการ และครูผู้สอน โดยรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านความเป็นผู้ใหญ่ที่เหมาะสมกับความเป็นครู ด้านการเป็นบุคคลแห่งการเปลี่ยนแปลง ด้านการปฏิบัติงานอย่างไตร่ตรอง และด้านการมุ่งพัฒนาผลสัมฤทธิ์ผู้เรียน มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ พาดอนะวีร์ (2561, บทคัดย่อ) ผลการวิจัยพบว่า ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 2 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก

การเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับประสิทธิผลงานวิชาการในโรงเรียน ตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียน ครูผู้รับผิดชอบงานวิชาการ และครูผู้สอน โดยรวมและรายด้าน ไม่แตกต่างกัน ปานดวงใจ แสนเกตุ (2559, บทคัดย่อ) ผลการวิจัยพบว่า 1. การมีส่วนร่วมของครูในการบริหารงานวิชาการและประสิทธิผลงานวิชาการของโรงเรียนโดยรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ประสิทธิภาพงานวิชาการของโรงเรียนจำแนกตามขนาดของโรงเรียน โดยรวมไม่แตกต่างกัน

3. การเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับภาวะผู้นำครู ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ ตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียน ครูผู้รับผิดชอบงานวิชาการ และครูผู้สอนที่มีขนาดโรงเรียนแตกต่างกัน โดยรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการมุ่งพัฒนาผลสัมฤทธิ์ผู้เรียน มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01: ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของชนิกา บรรจงปรุ (2557, บทคัดย่อ) พบว่าการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 3 ตามความคิดเห็นของข้าราชการครู ด้านการพัฒนาหลักสูตรและสถานศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก

การเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับประสิทธิผลงานวิชาการในโรงเรียน ตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียน ครูผู้รับผิดชอบงานวิชาการ และครูผู้สอน ที่มีขนาดโรงเรียนแตกต่างกัน โดยรวม มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียน และด้านคุณลักษณะของผู้เรียน มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ด้านความพึงพอใจของครู มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 สอดคล้องกับงานวิจัยของ Argent (2012, Abstract) ผลการวิจัยพบว่า มีแนวโน้มสูงมากที่โปรแกรมพัฒนาภาวะผู้นำ Institute for Teacher Leaders (ITL) จะส่งผลให้ลักษณะภาวะผู้นำทั้ง 6 ด้านของครูที่ได้เข้าร่วมในโปรแกรมเพิ่มระดับขึ้นมากภายหลังจากที่ได้เข้าร่วมในโปรแกรมข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยในอนาคต

4. การเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับภาวะผู้นำครู ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาบึงกาฬ ตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียน ครูผู้รับผิดชอบงานวิชาการ และครูผู้สอนที่มีประสบการณ์ ในการปฏิบัติงานแตกต่างกัน โดยรวมมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านความเป็นผู้ใหญ่ที่เหมาะสมกับความเป็นครู ด้านครูการสนทนาอย่างสร้างสรรค์ ด้านการเป็นบุคคลแห่งการเปลี่ยนแปลง ด้านการปฏิบัติงานอย่างไตร่ตรอง มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สอดคล้องกับ งานวิจัยของภัทรา พึ่งโพธิ์ (2555, บทคัดย่อ) ผลการวิจัยพบว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปราจีนบุรี เขต 1 มีค่าเฉลี่ยโดยรวมอยู่ในระดับมาก

การเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับประสิทธิผลงานวิชาการในโรงเรียน ตามความคิดเห็นของ ผู้บริหารโรงเรียน ครูผู้รับผิดชอบงานวิชาการ และครูผู้สอน ที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานแตกต่างกัน โดยรวม มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียน ด้านคุณลักษณะของผู้เรียน และด้านความพึงพอใจของครู มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ประภาพร สีลาชัย (2554, บทคัดย่อ) พบว่า สภาพและปัญหาในการจัดการเรียนรู้ที่เน้น ผู้เรียนเป็นสำคัญในการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ อยู่ในระดับดี โดยมีค่าเฉลี่ยสูงกว่ารอบที่ 1 มีผลเป็นที่ น่าพอใจบรรลุเป้าหมายที่วางไว้

5. ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำครูและประสิทธิผลงานวิชาการกลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ ในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ โดยรวม สัมพันธ์กันในทางบวกอย่างมีนัยสำคัญ ทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนภาวะผู้นำครูทั้ง 5 ด้าน มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งสอดคล้องกับ งานวิจัยของ ฟาตอนะห์ นิและ (2561, บทคัดย่อ) ผลการวิจัยพบว่า ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานราธิวาส เขต 2 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

ผู้วิจัยขอเสนอแนะปฏิบัติ ดังนี้

ภาวะผู้นำครู จำนวน 5 ด้าน พบว่า มีจำนวน 1 ด้าน ที่ควรนำมาพัฒนา ได้แก่ ด้านการมุ่งพัฒนา ผลสัมฤทธิ์ ดังนี้

ครูต้องพัฒนาตนเอง ศึกษาค้นคว้าหาความเพิ่มเติมอยู่ตลอดเวลา หาความรู้เสริมนอกเหนือจาก บทเรียนที่สอนประจำ เข้าใจกระบวนการจัดการเรียนการสอนและวิธีการจัดการเรียนรู้ที่หลากหลาย ทันต่อการ เปลี่ยนแปลงในปัจจุบัน และตรงกับความต้องการของผู้เรียน สามารถบูรณาการความรู้ และเทคนิค วิธีการต่าง ๆ ในการวางแผนและจัดการเรียนรู้ที่พัฒนาผู้เรียนได้

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการทำวิจัย ครั้งต่อไป

ผู้วิจัยขอเสนอแนะปฏิบัติ ดังนี้

2.1 ควรศึกษาปัจจัยที่ส่งต่อภาวะผู้นำครู ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ

2.2 ควรศึกษาปัจจัยที่ส่งต่อประสิทธิผลงานวิชาการ ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาบึงกาฬ

2.3 ควรศึกษาปัญหาเกี่ยวกับภาวะผู้นำครู ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
บึงกาฬ

2.4 ควรศึกษาปัญหาที่เกี่ยวกับประสิทธิผลงานวิชาการ ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาบึงกาฬ

2.5 ควรมีการศึกษาสภาพภาวะผู้นำครูถึงจุดเด่น หรือแนวทางปฏิบัติที่ดี ที่ส่งผลต่อประสิทธิผลงาน
วิชาการในโรงเรียน

2.6 ควรมีการศึกษาเปรียบเทียบระหว่างโรงเรียนที่มีขนาดเดียวกัน หรือขนาดแตกต่างกัน ผลการศึกษา
ภาวะผู้นำครูที่ส่งผลต่อประสิทธิผลงานวิชาการในโรงเรียน จากเดิมหรือไม่

เอกสารอ้างอิง

ชนิกา บรรจงปรุ. (2557). ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารงานวิชาการกับประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงาน
เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 3. วิทยานิพนธ์ ค.ม. สกลนคร: มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.

ประภาพร ลีลาชัย. (2554). การพัฒนาศักยภาพครูในการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญโรงเรียนหนองใส
พรเจริญวิทยา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2. วิทยานิพนธ์ ค.ม. สกลนคร:
มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.

ปานดวงใจ แสนเกต. (2559). ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารงานวิชาการของครูกับประสิทธิผลงานวิชาการ ของโรงเรียน
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1. วิทยานิพนธ์ ค.ม. สกลนคร:
มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.

ฟาตอหนะห์ นิและ. (2561). ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงกับการบริหารงานวิชาการของผู้บริหาร
สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานราธิวาส เขต 2. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. สงขลา:
มหาวิทยาลัยทักษิณ

ภัทรา พิงไพฑูรย์. (2555). ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผล
ของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปราจีนบุรี เขต 1. วิทยานิพนธ์ ค.ม.
ฉะเชิงเทรา: มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี.

มนทิวา ชัยประเสริฐ. (2555). ภาวะผู้นำของหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้โรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 1. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. พิษณุโลก: มหาวิทยาลัยนเรศวร.

เรียม สุขกล้า. (2553). ความสัมพันธ์ระหว่างคุณภาพชีวิตการทำงานของข้าราชการครูกับประสิทธิผลโรงเรียน
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้ว เขต 1. งานนิพนธ์ กศ.ม. ชลบุรี: มหาวิทยาลัยบูรพา.

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2553) คู่มือการประเมินสมรรถนะครูสำนักงานคณะกรรมการการศึกษา
ขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2553. ม.ป.ท.

_____. (2553). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553. กรุงเทพฯ:
พริกหวานกราฟิก.

Argent, James Lee. (2012). *Analysis of the impact of a teacher leadership program on the perception of leadership
skills*. Ed.D. Dissertation, East Carolina University.